

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, dne 15. novembra 1932.

Štev. 132.

Popolnoma zgrešen zakonski načrt

Narodni skupščini bo v kratkem predložen zakonski načrt o pooblaščenih inženjerjih. Po tem zakonskem načrtu bi se ustanovila posebna skupina pooblaščenih inženjerjev, ki bi imela dejansko monopol za vsa večja, pa tudi manjša dela v celi vrsti industrij in obrti. Na eni strani bi bili po tem zakonu silno udarjeni vsi obrtniki in vsa industrijska podjetja, na drugi strani pa tudi vsi inženjerji, ki ne bi bili tako srečni, da bi si mogli priboriti naslov pooblaščenega inženjerja. Po tem zakonskem načrtu bi namreč mogel dobiti naslov pooblaščenega inženjerja samo oni inženjer, ki je po petih letih državne ali samoupravne službe položil poseben izpit in seveda plačal tudi vse potrebne takse ali pa da je delal pet let pod nadzorstvom kakšnega pooblaščenega inženjerja. Ker pa država zaenkrat ne sprejema novih inženjerjev v službo in ker je dal finančni minister tudi samoupravam isto nalogo, si sploh ne bi mogel noben mlad inženjer dobiti naslova pooblaščenega inženjerja. Po tem neverjetnem zakonskem načrtu pa bi smeli vsa tehnična dela, vse analize, vodstva fabrik, podajanja strokovnih mnenj itd., vršiti samo pooblašчени inženjerji. Z drugimi besedami se pravi to, da bi imeli ti pooblašчени inženjerji monopol za vsa dela, mladi inženjerji pa bi morali biti veseli, če bi jih ti sploh nastavili kot svoje slabo plačane pomočnike. Ni čuda, da je pri vseh mlajših inženjerjih in da je tudi že Udruženje inženjerjev in arhitektov v Zagrebu z ostro resolucijo nastopilo proti temu zakonskemu načrtu. Pa tudi inženjerji v drugih mestih se bodo pridružili temu protestu in zato je upati, da bo že nastop inženjerjev vrgel ta nemogoč zakonski načrt.

Proti njemu pa morajo še s posebno odločnostjo nastopiti vsa industrijska podjetja in vsi obrtniki. Kajti novi zakonski načrt jemlje celi vrsti obrtnikov njih stare pravice, da ne bi smeli ti samostojno izvrševati ne električnih instalacij, ne centralnih kurjav, ne montaže strojnih naprav, ne vodovodnih instalacij itd., in celo dela, ki spadajo edino v delokrog strojnih in stavbnih ključavničarjev in mehanikov, bi postala za obrtnike nedostopna. Druga stvar pa bi bila seveda, če bi kdo od obrtnikov nastavljal pooblaščenega inženjerja, ker v tem hipu bi mogel izdelovati vse. Prav tako pa tudi vse fabrike ne bi mogle dalje obratovati, če ne bi imele nastavljenega pooblaščenega inženjerja. Naj imajo sedaj za voditelja fabrike še tako sposobnega in spretnega inženjerja, to ne bi zadostovalo, ker mu manjka pridevek pooblaščen inženjer. Na ta način bi cela vrsta podjetij morala nastaviti po nepotrebnem še enega inženjerja in seveda zelo drago plačanega. In takšne zahteve so mogoče v času, ko je treba paziti na vsak dinar, ko podjetja že itak komaj zmagujejo vse stroške.

Naša Zbornica za TOI je zato sklicala posebno anketo, ki je ugotovila, da je novi zakonski načrt naravnost nemogoč, da škoduje gospodarstvu, in da daje pooblaščenim inženjerjem pravice, ki imajo že značaj monopola. Je pa ta zakonski načrt tudi protipostaven, ker ni v skladu z obrtnim zakonom, ki je stopil komaj letos v veljavo.

Anketa je zato sklenila posebno resolucijo, ki jo odpošlje Zbornica za TOI vsem pristojnim ministrom, narodnim poslancom in senatorjem. Sploh bo vodila Zbornica proti temu neverjetnemu zakonskemu načrtu energičen boj in treba, da obrtniki z javnim zborovanjem podprejo akcijo Zbornice.

Nujno potrebno je vse naše gospodarstvo pomoči, mesto pomoči pa se prizadeva gospodarstvu z zakonskimi načrti, kakor je oni o pooblaščenih inženjerjih, težka škoda. Zadnji čas je, da se to že enkrat neha.

Gospodarska politika vlade

Novi proračun bo za 700—800 milijonov Din manjši

Na seji poslanskega kluba je predsednik vlade dr. Sršić podal obširen ekspozé o vladni politiki ter posebej tudi o njeni gospodarski politiki. Med drugim je dejal:

Novi proračun bo skupščini pravočasno predložen do 20. novembra. Izdelan bo v znaku največjega varčevanja, da bi se zadržalo proračunsko ravnovesje. Kot podlaga novemu proračunu bo služil dejanski dotok dohodkov, ki odgovarja sedanjim težkim prilikam.

Kljub vsem težkočam je naš finančni položaj zadovoljiv v primeri z onim v drugih državah. Vsled velikih naporov, ki so bili izvršeni tekom teh 14 mesecev in energičnemu zmanjšanju izdatkov, bo proračunsko ravnovesje ohranjeno. To je vrhovni in zadnji cilj našega državnega gospodarstva. Kolikor so dohodki manjši in to je z ozirom na sedanje prilike neizogibno, toliko se zmanjšujejo tudi izdatki.

Res je, da državna blagajna dolguje na ime angažiranih in še ne likvidiranih obveznosti gotovo vsoto, ki je narasla do danes na 250 milijonov. Da ta vsota še ni bila poravnana, je vzrok v dovolj znani činjenici nedostatka obratnega kapitala, s katerim bi si mogla država pomagati v prvih mesecih proračunskega leta, ki so pri nas, ko v vseh agrarnih državah, vedno pasivni. Ta razlika med dohodki in izdatki se izravnuje v drugi polovici proračunskega leta, ko prihajajo dohodki v večji meri v državno blagajno. Zato bodo ti neplačani dolgovi poravnani v teku prihodnjih mesecev do konca proračunskega leta, ki se bo, kot upamo, nehala brez proračunskega deficita. V tej smeri se bo tudi prizadevala vlada in če ne bo izrednih neprilik, bo s svojim prizadevanjem tudi uspela. Zaključiti proračunsko leto v dobi najstvarnejše gospodarske krize brez deficita je najlepši rezultat, ki ga je sploh mogoče doseči.

Ohranitev ravnovesja v državnem proračunu je torej prvi in najvišji cilj vlade.

Tudi stari dolgovi bodo plačani

Do konca leta bo mogla vlada tudi izkoristiti izredna sredstva, ki so jej bila dovoljena s posebnim zakonom v avgustu za likvidacijo državnih obveznosti iz prejšnjih let. Ta likvidacija se postopoma vrši in znaša danes vsota vseh teh dolgov 500 milijonov Din. Ta vsota je popolnoma zagotovljena zlasti od dobička od kovanja novcev. Na ta način se bo vladi posrečilo, da ne samo zagotovi redno in normalno financiranje, temveč da izvrši tudi likvidacijo obveznosti iz prejšnjih let, s čimer bo brez dvoma mnogo pripomogla k sanaciji splošnih gospodarskih prilik.

Proračun za prihodnje leto bo manjši za 700 do 800 milijonov, ravno toliko, za kolikor treba po sedanjih izkušnjah nižje ceniti državne dohodke v prihodnjem letu. Vlada se nadeja, da bo novi proračun popolnoma odgovarjal stvarnim potrebam dežele.

Kar se tiče finančne politike ne misli vlada nikakor kreniti s poti in s programa, ki ga je izvajala doslej. Ta pot in program sta popolnoma jasna in določena. Nobenih eksperimentov v finančni politiki, temveč odločno in dosledno po preizkušnih in določenih potih!

Odločneje ko kdajkoli je vlada

proti vsaki inflaciji,

ki bi državo vrgla v brezdnost, iz katerega ni rešitve. Skrb za narodni denar je bila in ostaja ena izmed prvih in glavnih skrbi vlade. Z največjim prizadevanjem se bo vlada trudila, da ohrani dinarju njegovo kupno moč in da vpostavi dinarju njegovo zakonsko vrednost na tujih borzah. Borzna vrednost dinarja se je v zadnjem času nekoliko omajala vsled momentov, ki so bili popolnoma zunaj moči in upliva vlade. Važno je poudariti, da to kolebanje dinar-

skega tečaja ni bilo posledica kakšne spremembe v vladni valutni politiki. Noben inflacijski vzrok ni tu bil, ker inflacije v naši državi ni, ne bo in ne more biti. Vzroki te neugodne spremembe dinarskega tečaja so v neugodni plačilni bilanci naše države. Naša plačilna bilanca pa je postala neugodna iz znanih vzrokov, katerim se nismo mogli umakniti, niti jih odpraviti. Ti vzroki so: slab dotok tujega kapitala, ustavev reparacijskih plačil in težkoče mednarodne trgovine, ki so zlasti zadele našo državo in njene kmetijske pridelke. Vsled tega je ostala edina pozicija v plačilni bilanci, iz katere je mogla vlada črpati potrebne devize za plačilo svojih obvez v tujini, izvoz. Izvoz pa je padel tako po količini ko po svoji vrednosti, vsled česar je neizogibno moralo nastati pomanjkanje deviz za potrebe zasebnega prometa, to je za plačanje uvoza. Za plačilo svojih obveznosti je morala vlada pri Narodni banki rezervirati za sebe od izvoznih deviz 80% in to vsled tega, ker visoki politični interesi in oziroma nacionalni prestiž niso dopuščali, da vlada enostransko in v nepravem času ustavi svoja plačila v tujini. Posledice takšnega nepremišljenega postopanja bi bile ogromne za naš kredit in za naše politične interese.

Vlada je danes

v pogajanjih z upniki v tujini

in vlada upa, da se bodo končala ta pogajanja vsled uvidevnosti in prijateljskega razpoloženja, ki se nam kaže, tako, da vladi ne bo treba rezervirati sebi največjega dela izvoznih deviz. To bo pa največ pripomoglo, da zopet dosežemo ravnovesje v plačilni bilanci, kar je poleg zdrave valutne politike glavni pogoj za ohranitev stalnosti dinarskega tečaja. V kolikor so nepremagljive težave v transferu in dokler se ta sporazum s tujimi upniki ne doseže, blokira vlada odgovarjajočo vsoto v dinarjih pri Narodni banki za račun teh upnikov.

Spremembe dinarskega tečaja pa so bili v gotovi meri krivi tudi nekateri valutno-tehnični momenti. Da bi pospešila izvoz in preprečila padec cen kmetijskih pridelkov, je vlada dovolila izvoznikom nekatere olajšave v svoji devizni politiki. V praksi pa so te olajšave povzročile, da so se nekega dne pojavile na tujih trgih večje količine svobodnih dinarjev, ki so povečali ponudbo dinarjev in ker ni bilo povpraševanje dovolj veliko, je moral tečaj pasti. Z odpravljenjem vzrokov pa odpadejo tudi posledice. In da te vzroke odpravi, je povzela vlada potrebne korake, ki bodo gotovo privedli do pozitivnih rezultatov.

Glede plačil v tujini smatra vlada za potrebno, da še enkrat naglasi, da ji je zlasti na tem, da uredi svoje obveznosti samo sporazumno in na noben način enostransko. Stori bo vse, da ohrani naši državi pridobljeni sloves dobrega in poštenega plačnika.

SLUŽBENI LIST

banske uprave Dravske banovine z dne 12. novembra prinaša to vsebino: Uredba o velikosti nagrade dnevničarjem Poštne hranilnice; Pravilnik o poslovanju stalne komisije za opojne droge; Razglas banske uprave o imenovanju komisije za opravljanje kmetijskega strokovnega zpta; Objava banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v l. 1932. v občini Šmihel-Stopiče; Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju Dravske banovine; Razne objave iz »Službenih novin« ter razglase in objave sodišč in uradov.

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Železničarske nabavljalne zadruge

Za 120 milijonov Din prodale blaga

Zadnji »Železničarski zadrugi« vjesnik objavlja zanimive podatke o nabavljalnih zadrugah uslužbencev državnih železnic.

Vsa država je razdeljena na pet železniških direkcij in tako je tudi izvedena organizacija nabavljalnih zadrug nameščenecv državnih železnic. (V Subotici še ni ustanovljena nabavljalna zadruga, a se sedaj njena ustanovitev pripravlja.)

V Beogradu obstoji Zadruga železniškega osebja, ki je bila ustanovljena leta 1891 in ki se bavi predvsem s kreditnimi posli, manj pa z blagovnimi.

V Sarajevu sta dve zadrugi in sicer: Kreditna in podporna zadruga ter Konzumna zadruga. Prva je novejšega datuma ali večja po svojem poslovanju ko druga, ki je bila ustanovljena že pred vojno.

V Zagrebu je že 25 let stara Konzumna zadruga nameščenecv državnih železnic in novejša Železničarska hranilna in posojilna zadruga.

V Ljubljani obstoji pred desetimi leti ustanovljena Nabavljalna zadruga uslužbencev državnih železnic in Kreditna zadruga.

Poleg teh zadrug pa obstoje še razne stavbene, čebelarske in druge manjše zadruge.

Glavne pa so štiri nabavljalne zadruge v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu in njih bilance podajajo te številke:

Aktiva teh štirih zadrug znašajo: Gotovina 1'4 milijona, terjatve pri dolžnih zadrugarjih 45'9, blago 20'4, inventar 2'6, nepremičnine 3'5, deleži pri Savezu 0'09, vrednostni papirji 0'3, razni računi 2'4, jamstva 4'7, kavcije osebja 0'2 in posmrtninski fond 0'06 milijonov Din.

Pasivna stran bilanc pa ima te postavke: Deleži 29, fondi 18'1, upniki 11'7, Savez 12'1, vložitelji kavcij (samo v Beogradu in Zagrebu) 4'7, kavcije osebja 0'5, dvomljive terjatve 0'25, prehodne postavke 0'2, razno 0'3, dobiček 5'8 milijonov dinarjev.

Za Ljubljano pa navaja list te številke: Aktiva: gotovina 0'4, dolžniki-zadrugarji 7'2, blago 7'4, nepremičnine 1'5, inventar 1'4, deleži pri Savezu 0'03, vrednostni papirji 0'002, razni računi 0'09 milijonov dinarjev. Pasiva: deleži 2'1, fondi 4'4, upniki 0'8, Savez 5'7, dubioze 0'09, prehodne postavke 0'17, razno 0'3, dobiček 4'45 milijonov dinarjev.

Članov imajo te zadruge 25'715, in sicer beograjska 5581, ljubljanska 7430, sarajevska 7430(?) in zagrebška 5274.

Blaga pa so te zadruge prodale za okoli 120 milijonov dinarjev, in sicer beograjska zadruga za 20, ljubljanska za 50, sarajevska za 20 in zagrebška za 30 milijonov Din. Največ je torej prodala blaga ljubljanska — za celih 50 milijonov. To je tako velika vsota, da pride na vsakega zadrugarja 6729 dinarjev na leto ali na mesec 560 Din. Za železničarja z nizko mesečno plačo je pač to vsota, ki mora začuditi vsakogar.

Te številke jasno kažejo, kako velik trgovski posel vrše te zadruge in kako silno konkurenco povzročajo legalni trgovini, ki zato upravičeno zahteva, da se odpravijo čisto neutemeljeni in krivični privilegiji, ki jih uživajo te zadruge.

Indeks cen na debelo

Po navedbi prof. Irvinga Fischerja se je indeks cen na debelo za Združene države Sev. Amerike znižal v preteklem tednu od 61'7 na 61'3. Prav tako je padel indeks cen na Angleškem in sicer od 66'6 na 66'4. Nasprotno pa je v preteklem tednu narastel indeks cen na debelo v Nemčiji od 68'6 na 68'7 ter v Franciji od 70'1 na 71. Milanska trgovska zbornica pa je izračunala indeks cen za Italijo z 61'8 in je ta indeks ostal tudi v preteklem tednu neizpremenjen.

Trošarina na vino

* V naši politiki že od nekdaj vlada krilatica, da treba kmetu pomagati. Pravilna je ta krilatica in kmetovalcu treba v resnici pomagati, ker je od njegovega blagostanja odvisno blagostanje vse države in vseh stanov. Tako je ta krilatica rodila oni nevredni žitni režim, ki ni kmetu skoraj nič pomagal, državo in davkoplačevalce pa olajšal za eno milijardo. Kmečki moratorij, ki je kmetom vzel kredit in silno škodoval vsemu gospodarstvu, je bila tudi ena onih dobrot, ki jih je rodila ta krilatica. Še najtežje posledice pa je rodila ta krilatica, ko se je spremenil zakon o trošarini na vino.

Dejalo se je takrat, da kmet ne more prodati vina samo vsled visoke trošarine na vino, govorilo se je, da bo takoj cena vinu za natančno toliko narasla, za kolikor se bo znižala trošarina na vino, sanjarijo se je dalje, da bo z odpravo trošarine tudi konec pijančevanja in seveda se ni pozabilo tudi poudariti, da bo z odpravo oziroma znižanjem trošarine in z možnostjo direktno prodaje vina, vinogradnik oproščen od »izžemanja« s strani gostilničarjev in trgovcev.

Vse to in še lepše stvari so se obljubovale, uresničila pa se ni niti ena, pač pa so nastale katastrofalne posledice za samoupravne finance in še bolj katastrofalne za zdravje in pravno ljude. Cena vinu je ostala prav tista kakršna je bila in če ne bi bilo letošnje slabše letine in če se ne bi vse leto naravnost blazno pijančevalo, bi ostala cena prav tako nizka, če ne še nižja, kakor je bila. Vinogradniku torej s spremembo zakona o trošarini ni čisto prav nič pomagano in ostal je oni revež, kakor je bil. Tem bolj težke pa so bile posledice na vseh drugih poljih.

Občinske finance so prišle vsled spremembe zakona o trošarini nakrat v nered. Po tem zakonu sme ljubljanska občina pobirati po 1. januarju 1933 občinske trošarine na vino največ 100 Din od 100 litrov vina. Za leto 1932 je finančni minister s posebno uredbo dovolil občinam, da sme pobirati 150 Din trošarine od litra. Če ne dobi tega dovoljenja tudi za prihodnje leto, potem se znižajo njeni dohodki za dva in pol milijona dinarjev. Ta denar bo morala občina dobiti kje drugje, ker tako velike vsote kratkoma ne more pogrešati ali pa mora priiti vse nujno gospodarstvo v nered. Kakor so danes razmere, je za občino edini izhod, da poviša uvoznino za vse blago, ki pride v mesto. To se pravi, da bo občina povišala trošarino na živila, na vse drugo potrebno blago, ker ji ni dovoljeno pobirati trošarine na vino. A vino je vendar luksuz in nikomur za življenje potrebno. Edino pravično pa je, da se plačuje davek od luksuznih predmetov ne pa od onih, ki so za življenje neobhodno potrebni. Že samo iz tega razloga je edino pravilno, da se uveljavi stari trošarinski zakon.

Kdor pije, ta naj plačuje davek in če kdo več pije, naj tudi več plačuje. To je absolutno pravično stališče, a to stališče danes ne velja več, ker je danes trošarina pavša-

lirana, s čimer je zadet samo maloprodajalec, ne pa konsument vina.

Pa ne samo zaradi občinskih in banovinskih financ je treba spremeniti sedanji trošarinski zakon, temveč predvsem tudi vsled zdravstvenih in pravstvenih zahtev. Vsled odprave, oz. znižanja trošarine, se je pijančevanje v vsej deželi tako razpaslo, da je že groza in da je odpomoč nujno potrebna, kajti naš narod že naravnost drvi v propad. To jasno potrjuje okrožnica, ki jo je izdal g. ban in v kateri med drugim beremo te težke besede: Pijančevanje se je tako razširilo, da odgovorni faktorji ne morejo molče iti preko tega dejstva. Iz vseh delov banovine prejemam vznemirljiva poročila. Pijančuje se povsod: ne samo po gostilnah, krčmah, vinotocih in kavarnah, ampak tudi po zidanicah, privatnih hišah, ob cestah, po poljih, vlakih itd. Iz vinorodnih krajev se prevažajo vino z vozovi, avtomobili in po železnici v nevinorodne kraje. Razni postopači in drugi brezvestni posredovalci so zavedli pravo verižniško trgovino z opojnimi pijačami. Z vinom in žganjem se krošnjari od vasi do vasi, od hiše do hiše. Prodaja se na dovoljen in na nedovoljen način. Pri tem se pa ne gleda na kvaliteto, temveč se trg preplavlja s slabim, nezdravim pijačo, največkrat rezano z zloglasno šmarnico, ki vsebuje metilni alkohol, da človek docela podivja. Vino se prodaja po najnižjih cenah... ponekod že kmetje zamenjujejo poljske pridelke za vino... moške in sinovi zapijejo zaslužek, med tem ko njih družine stradajo... V zvezi s tem izkazuje kriminalna statistika zadnjega časa dnevno se pojavljajoče pretepe, poboje in zločinstva, ki ima vzročno zvezo s pijančevanjem. Skoraj ne mine dan, da ne bi dnevno časopisje poročalo o žrtvah alkohola.

In vse to zaradi odprave, pavšaliranja oz. znižanja trošarine na vino. Krilatica, ki naj bi kmetu pomagala, se je zopet enkrat izvedla na način, da ima kmet od nje največjo škodo in z njo ves narod in vsa država. Ni zato druge pomoči, kakor da se z isto odločnostjo, s katero je bil odpravljen žitni režim, tudi pokoplje sedanji trošarinski zakon. Gre za življenjske interese naroda, za njegovo zdravje in moralno moč. Nobenega obotavljanja zato ne sme biti in spremembo je treba izvesti takoj in z vso odločnostjo.

Združenje trgovcev v Ljubljani je s hvallevredno iniciativnostjo že poslalo trgovinskemu ministru vlogo, da se napravi tem neznosnim razmeram konec in da se obvaruje narod pred pijančevanjem, ki mora uničiti njegovo življenjsko silo. Potrebno je, da se sedaj tudi vsi drugi stanovi pridružijo združenju ljubljanskih trgovcev in da vsi zahtevajo, da se spremeni zakon, ki je rodil tako katastrofalne posledice. Vse še zdrave in dobre sile v narodu se morajo strniti, da bo odpravljen vzrok, ki uničuje naš narod. In ta vzrok je odpravljen, oziroma znižana trošarina na vino in proti temu izviru vsega zla treba nastopiti z vso odločnostjo.

Razvoj nemških kmetijskih kreditnih zadrug

Najlepši dokaz, kako uživa nemška manjšina v naši državi vse pravice, nudi krasen razvoj nemških kmetijskih kreditnih zadrug. Ravnatelj njih zadrugne centrale, g. Franz Riester je sestavil o razvoju in poslovanju teh zadrug obširno statistiko.

Ves promet teh zadrug je narasel od 39,7 milijonov Din v letu 1925 na 865,2 milijonov v letu 1931. Število kreditnih zadrug je raslo v letih 1925 do 1931 neprestano in sicer od 39 v letu 1925, na 54 v letu 1926 in nato na 76, 104, 114, 134, dokler ni v letu 1931 doseglo že številke 148. Prav tako je raslo tudi število članstva, ki je znašalo v letu 1925 2.346 in se v nekaj letih dvignilo na 18.442.

Dosledno temu se je dvignilo tudi premoženje zadrug. Glavnica teh zadrug je znašala v letu 1926 446.640, v letu 1931 pa 3.086.686, število deležev pa je naraslo od 5.358 na 28.181.

Prav tako so se dvignile tudi hranilne vloge, ki so znašale leta 1925 8.851.826, a l. 1931 že 115.901.195 Din. Čisti dobiček zadrug se je v istem času dvignil od 159.750 Din na 1.055.892.

Blagovni promet pa se je dvignil od 7.168.125 na 88.187.827.

ZAHTEVE NOVOSADSKIH INDUSTRIJALCEV

Na zadnji seji industrijskega odseka novosadske zbornice so razpravljali tudi o uvedbi 40-urnika. Po izčrpi debati se je sklenilo, da je uvedbo 40-urnika odkloniti, ker ne bi koristil ne nameščencem in ne lastnikom podjetij. Zahtevali bi samo nove investicije, ki bi bile čisto nepotreben izdatek. Nato se je razpravljalo o davčnih vprašanjih. Sklenjeno je bilo, da treba zahtevati obvezno zaračunanje skupnega davka, ker je to v interesu tako fiskusa, ko tudi enakomernega obdačenja in konkurenčne sposobnosti industrijskih podjetij. Na zadnje se je razpravljalo o trošarini na električen tok ter so se novosadski industrijalci celotno izrekli za stališče, kakor ga zastopa naša Zveza industrijecev.

Nove carine v Angliji.

Angleški parlament je s 181 proti 34 glasovom sprejel predlog o novih carinah na razne kmetijske predmete, konzervirano sadje in rokavice. Državni podtajnik trgovskega ministra pa je predlagal, da parlament podaljša za dve leti veljavnost carin na jeklo in železo v višini 33 in pol odstotkov. O tem predlogu bo sklepal parlament šele prihodnji teden.

Iz naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani vabi p. t. člane na predavanje, ki ga bo imel gosp. dr. Likar, sodnik upravnega sodišča v Celju o ugotavljanju davčne osnove za pridobitno in davek na poslovni promet. Predavanje se vrši v veliki dvorani Trgovskega doma v sredo, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer. Predavanje bo za vsakega trgovca važno in poučno, zato naj se ga vsak udeleži. — Predsedstvo.

Združenje trgovcev za srez Maribor levi in desni breg (gremij trgovcev Maribor okolica) v Mariboru, obvešča svoje člane, da so pravila v skladu novega zakona o obrtnih izdelkih in se dobijo v pisarni združenja v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 11/1.

Priporočila se

GREGORC & Ko. LJUBLJANA

Veletrgovina specerijskega in kolonijalnega blaga, raznega žganja in spirita

TELEFON: 22-46 Brzjavlj: GREGORC
Zahtevajte specijalne ponudbe!

20 milijard frankov za javna dela

Veliki investicijski načrt, ki ga je izdelal Mednarodni urad za delo v Ženevi, bo vendarle tudi uresničen. V smislu tega načrta je četrti podkomisija francosko-nemške gospodarske komisije izdelala podoben načrt za velika investicijska dela, ki bi se izvršila v južno vzhodnih evropskih državah. Vsa ta dela bi veljala 20 milijard francoskih frankov. Od te vsote bi prispevali Francozi 40 odstotkov, Angleži 40 in Nemci 20 odstotkov. Angleška, francoska in nemška vlada bi jamčile za ta denar, dela pa bi samostojno izvrševal poseben sindikat, ki bi financiral ta dela. Izvršila bi se samo dela, ki bi bila rentabilna. Vse potrebni gradbeni material bi se dobavil iz držav, ki bi dale denar in bi se na ta način v teh državah zmanjšala brezposelnost; kot delavci pa bi se uporabili samo delavci iz držav, kjer bi se dela vršila in bi tako tudi v teh državah padla brezposelnost. Samo železi je, da bi se ta velik in nad vse koristen načrt čim prej uresničil.

Obiščite avtomatični bulet D A J - D A M

SANACIJA VELIKE ITALIJSKE AVTOMOBILSKE FABRIKE

Poročali smo že, da je prišla velika italijanska fabrika avtomobilov »Grotta Fraschini« v velike finančne težave. 9. t. m. je bil občni zbor družbe, na katerem se je sklenila sanacija družbe in sicer na ta način: Izguba v višini 81 milijonov lir se pokrije s tem, da se delniški kapital v višini 90 milijonov lir reducira na eno desetino ter se vse delnice prežigosajo od nominalne vrednosti 200 lir na 20 lir. Tako bo znašala osnovna glavnica le 9 milijonov lir, 81 milj. delniškega kapitala pa bo pokrilo izgubo. Da pa ne bo fabrika brez prometnega kapitala, se bo glavnica znova povišala na 38,9 milijonov lir.

SLOVENSKI LIST V ZAGREBU

Zagrebski Slovenci so dobili svoj list. Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, ki že itak združuje okoli sebe na tisoče zagrebskih Slovencev, je pričela izdajati svoj list »Odmev«, da bo mogla še z večjim uspehom vršiti svojo kulturno in socialno nalogo. »Odmev« izhaja enkrat na mesec in velja za vse leto 10 Din. Naroča se pri upravi, Zagreb, Gunduličeva ul. 29. Glavni in odgovorni urednik je Janko Schweiger.

„BUDDHA“
čajne mešanice so najboljše
TEA IMPORT, LJUBLJANA
Telefon 26-26 Večna pot 15 Telefon 26-26

Po svetu

Šefi generalnih štabov Male antante so se sestali v Beogradu, da se dogovore glede enotnega stališča za razorožitveno konferenco.

Jugoslavija je dobila povabilo od glavnega tajništva Zveze narodov, da se udeleži svetovne gospodarske in denarne konference v Londonu.

Naš generalni konzulat v Hamburgu je bil ukinjen.

Naši izseljenci so se pričeli v večjem številu vračati iz Združenih držav Sev. Amerike in tudi Kanade. Večina nima nobenih prihrankov.

Razpisan je natečaj za gradnjo asfaltirane ceste Zagreb—Beograd, ki je proračunana na okoli 800 milijonov Din.

Angleška in francoska vlada sta zaprosili ameriško vlado za odgoditev dne 15. decembra zapadlih obresti in amortizacije za vojna posojila.

Grčija ni plačala Ameriki zapadlega obroka 444.920 dolarjev vojnih dolgov.

Tudi Madjarska je sporočila, da ne more zbrati potrebne devize za plačilo Ameriki dne 15. decembra zapadlega obroka dolga v višini 40.729 dolarjev.

Nemška vlada je v redu plačala obrok 3 milijonov dolarjev za tekoči kredit pri Lee Higginson & Co.

Angleška vlada namerava predlagati vsem evropskim državam sklenitev svečane izjave, po kateri bi se vse države obvezale, da ne bodo uporabile v prihodnjih 5 do 10 let za reševanje sporov nasilnih sredstev.

Japonski proračun za prihodnje leto izkazuje 2235 milijonov jenov izdatkov in le 1330 milijonov jenov dohodkov. Deficit bi znašal torej 905 milijonov jenov ali več ko 25 milijard dinarjev.

Za 22 odstotkov namerava avstrijska vlada povišati carine, da bi se na ta način izravnal disažo šilinga.

Produkcija sladkorja se je v Italiji dvignila od 2,15 na 2,7 milijonov stotov, istočasno pa se je vsled denarne stiske zmanjšal konzum za 8 odstotkov. Italijanske fabrike ne vedo kam s sladkorjem.

Z mandžurskim železom, ki je vsled padca jena in nizkih mezd v Mandžuriji najcenejši na svetu, bo pričela Japonska z dumping cenami konkurirati na evropskih trgih.

Od 11 največjih ameriških jeklaren je imelo 10 jeklaren v prvih devetih mesecih tega leta skoraj 100 milijonov dolarjev izgube.

Bencin se je na Češkoslovaškem podražil od 2,60 na 2,65 Kč za liter.

Na praznik štednje je vložilo v Mestno hranilnico 8.808 oseb 4.355.704 Kč.

Novo maksimiranje cen za premog je izvršila madjarska vlada in se odslej prodajajo v podrobni trgovini briketi po 5,95 pengov (dosedaj 6,44) premog v kosih pa po 5,57 do 5,99 (preje 5,80 do 6,20) pengov.

Krompirja je Avstrija pridelala letos samo 22,8 milijonov centov, dočim ga je lani pridelala 27,2.

V konkurz je prišla komunistična Delavska in kmečka banka v Parizu.

Fordove delavnice, ki so izrabljale le polovico svoje kapacitete, bodo čisto ustavile obratovanje.

Katastrofalen orkan je razsajal nad Kubo in Jamaiko. Več sto ljudi je bilo ubitih. Gmotna škoda je ogromna.

20 milijonov lir škode je napravila velika nevihta v Kalabriji.

Poročevalska agentura United Press je nastavila na dan predsedniških volitev v Ameriki 150.000 mož, da je dobila takoj vse volivne rezultate iz vse države. Tudi ameriški rekord.

Na internacionalnem železnem trgu je vsled številnih naročil iz Kitajske, Južne Amerike in kolonij nastala krepka tendenca in se je dvignila cena železa od 2,2 na 3 funte.

Uredba o skupnem davku

Na temelju § 1 zakona o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. avgusta je izdal finančni minister to odredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o skupnem davku na poslovni promet.

Odredbe priložene tarife, s katero se spreminjajo ali dopolnjujejo dosedanje tarife skupnega davka na poslovni promet, tvorijo sestavni del te uredbe in postanejo veljavne z dnem njih objave v »Službenih novinah« (kar se je že zgodilo).

Po tej uredbi se določa to-le: Iz carinske tar. št. 103 (žitne moke in vsi mlinški proizvodi) znaša stopnja skupnega davka (domača) 6. stopnja, za izravnanje pri uvozu pa 6/8; iz car. tar. št. 1 in 3 številka skupnega davka 114 in 114a (koruzna moka) znaša stopnja skupnega davka (domača) 2/4, stopnja za izravnanje pri uvozu 3/6. Davčna osnova: za notranji promet — prodajna cena, za prodajo preko carinarne — cena blaga pri uvozu. Za notranji promet plača producent, a ob priliki uvoza uvoznik na carinarnici.

Trgovski mlini in mlini na merico plačajo skupni davek po stopnji iz rubrike 4 za vsako količino mletja, ki ga stavijo v promet. O prodanih količinah se mora vsakemu kupeu izdati račun po uradnem vzorcu. Če se vrši prodaja po lastnih prodajalnicah, potem te izstavljajo račune in izročajo pristojni davčni upravi davke.

Osebe, ki se bavijo s trgovino ali z obrtnim, oziroma industrijskim predelavanjem moke, morajo na zahtevo oblasti dati v pregled račune o kupljenem žitu, v nasprotnem slučaju se bo pobiral od njih skupni davek po stopnji iz rubrike 4 in to od vse pri njih dobljene količine in za promet odnosno potrošnje moke za ves čas, za katerega ne morejo z računi dokazati, da je v promet bila dana moka, odnosno potrošena ona moka, za katero je davek že plačan.

Mletje v mlinih na merico za druge osebe, ki se ne smatrajo za kmetovalce, in druge potrebe, podleži plačilu skupnega davka na poslovni promet in sicer: 6 par za kilogram izdane mletve (moka, otrobi itd.) za žitno moko, po 2 pari pa kilogram mletve koruzne moke in to

po oceni davčnega odbora na podlagi prometa v prejšnjem letu.

Vsi drugi mlini plačajo skupni davek po stopnji iz rubrike 4 od prodajne vrednosti moke. Vse mletje v teh mlinih podleži skupnemu davku in to 8 par za kilogram izdane mletja (moke, otrobov itd.) za žitne moke in tri pare za mletje iz koruzne moke.

V računih, ki se izdajo po uradnem vzorcu, se mora v tem primeru vpisati količina izdane mletve in vsota plačanega skupnega davka.

Za prodajo moke na trgih bodo plačevali občinske oblasti skupni davek po stopnji iz rubrike 4 od vsake osebe, ki z računi ne dokaže, od koga je kupil moko.

Na vsaki v promet dani vreči moke, ki je bila zmlata od oseb, ki se ne smatrajo za kmetovalce, mora biti nalepljen listek, na katerem mora biti napisano ime tvrdke, dan prodaje in dan vpisa v knjigo izvršenega prometa, odnosno v trgovske knjige.

Če se v ime odškodnine za merično mletje sprejema od kmetovalca gotovina ali žito, ki se stavlja v promet v nepredelanem stanju ali kaj drugega, se mora plačati davek na poslovni promet v višini 2 odstotkov od dejanske sprejete odškodnine. Če se sprejme moka ali žito kot odškodnina ali se na merico prejeta žito predela v moko, tedaj je v stopnji, ki jo vsebuje rubrika 4, vpoštevati tudi promet na merico.

Mlinški proizvodi v mlinih nabavljalnih zadrug ali saveza v prometu s svojimi zadrugami ne podleže skupnemu davku. Prodaja moke pa, bodisi v vidu presežka ali v nasprotju zadrugnih pravil tretjim osebam podleži skupnemu davku.

Predelovalci žitnih mok (peki, slaščičarji, fabrikanti, izdelovalnice testa itd.) plačajo davčni dodatek za predelavo moke v višini 3 odstotkov.

Železniške in broderske postaje in vsa prevozna podjetja morajo dostavljati pristojnim davčnim upravam koncem vsakega meseca podatke o natovorjeni moki in to: številko vagona, težo, pošiljalca in naslov.

je šla čez nekaj dni pogledat svojo »hranilnico«, je morala samo ugotoviti, da je bila presneto kaznovana za svojo trmoglavost. Od bankovcev ni ostalo drugega kot peščica zdrobljenega papirja, sestavljenega v mišje gnezdo.

LJUBLJANSKA BORZA

Tečaj 14. novembra 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2312.85	2324.21
Berlin 100 M	1367.36	1378.16
Bruselj 100 belg	799.13	803.07
Budimpešta 100 pengő	—	—
Curih 100 fr.	1108.35	1113.85
London 1 funt	191.42	193.02
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5740.20	5768.46
Pariz 100 fr.	225.79	226.91
Praga 100 kron	170.56	171.42
Stockholm 100 šved. kr.	—	—
Trst 100 lir	294.35	296.75

Žalostna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzih in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 21. do 31. oktobra 1932.*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Berković, trgovina z modnim, manufakturnim blagom ter žensko konfekcijo, Zagreb, Nikoličeva ul. 17; Blum Hinko, trgovina, Zagreb; Milčić i Wollmost, gradbeno podjetje, Zagreb, Mandaličina ulica 12; Szabo Josip, trgovec, Zagreb.

Primorska banovina: Madunić Grga, neprot. trg. pod firmo »Brazilijs«, Split.

Drinska banovina: Danon I. Moric, trgovec, Sarajevo; Hrvatska tiskara d. d., Sarajevo.

Zetska banovina: Bivas Hajim, trgovec, Kos. Mitrovića; Petričević Vladimir, trgovec, Kotor.

Dunavska banovina: Lazić Mihail, trgovec, Mladenovac; Radović dr. Radgost, lekar, N. Crnja.

Vardarska banovina: Petrović Todor, vrvarski trgovec, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Ciklop a. d., jugoslovensko inženjersko tehničko podjetje, Beograd, Kralja Milana ul. 10.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Borić Slavko, trgovec in gostilničar, Vrbanovec; Cuk Dragotin, Varaždin; »Klek«, fabrika čevljev Slovak i Weiss, Zagreb in njen solastnik Slovak Rudolf, Zagreb; F. J. Roset (Filip Johan Roset), konfekcija ženskih oblek, Zagreb, Gunduličeva ulica 3; Safar Tomo, urar, Karlovac; Weiss Rudolf, trgovina z gradbenim lesom in drvni, Zagreb, Ozaljska ulica 42; Wolf Luka in Brkljačić Milan, klepar in vodovodni instalater, Zagreb.

Vrbaska banovina: Redlić Fanika, trg. z mešanim blagom, Bos. Brod.

Primorska banovina: Čulek F. i drug, manufakturna trgovina in krojaška delavnica, Split.

Drinska banovina: Malter Izidor, urar in draguljar, Sarajevo.

Dunavska banovina: Jelić Vaso, krojač, Novi Sad; »Merkur« banat. trg. d. d., Veliki Bečkerek.

C. PREKLIC ODPRAVLJENIH PRISILNIH PORAVNAV:

Dunavska banovina: V naši okrožnici št. 41 z dne 11. 9. 1932 smo objavili, da je bilo poravnalno postopanje Sverer Josip i dr., Odžaci, odpravljeno. Glasom naknadne objave v Somboru z dne 8. 10. 1932 Br. Vst. 91-42/1932 postopanje ni bilo odpravljeno, marveč se nadaljuje, na kar izrecno opozarjamo.

D. ODPRAVLJENI KONKURZI:**

Savska banovina: Pajič Nikola, trgovec, z mešanim blagom, Vojnić (kolodvor); Petrič Albin, Zagreb, Samostanska ul. 11.

Primorska banovina: Vidiš Brača, prvi Neretvanski valjni mlin v Splitu, podružnica v Metkoviću in Opuzenu te nad imovinu jamčeeh drugova Ivana i Balda Vidiš, Split.

Drinska banovina: Jovanović Sreten, zemljoradnik, Vučkovića.

Zetska banovina: Aličković Čerim, Peč; Milosavljević Radosav, Podgorica.

Dunavska banovina: Kolb Jakob, zaloga gradbenega materijala, protokol. trgovec, Debeljača; Marković Miloš, zemljoradnik, Kula; Mirković G. Jovan, protokol. trgovec, Ruma; Nikolić Vladislav, trgovec, Smederevo; Petrović M. Svitomir, pek, Kragujevac; Toskić Vujadin, biv. trg., Kruševac; Veličković Lazar, Kragujevac.

Moravska banovina: Stefanović Nikola, trgovec, Niš; Stojković Gavril, trgovec, Zaječar.

Vardarska banovina: Mršić i Kucolović, Vlasotinac; Stanković Jovan »Piročanca«, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dejanović David, trgovec, Beograd.

E. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:**

Drinska banovina: Bankarska radnja Vojnović i komp., Sarajevo.

F. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:**

Savska banovina: Guttman Zlata, neprotokolirana trgovka, Zagreb; Petak Bogdan, branjevec, Samoborska Hrastina.

Primorska banovina: Šibić Dušan pok. Todora, neprot. trgovec, Knin.

Drinska banovina: Aleksić Peter, trgovec, Sarajevo; Damjanović Vaso, trgovec, Čajnić; Kabiljo H. Izidor, Sarajevo.

Zetska banovina: Babić Lazar, trgovec, Bilječe; Bakšić Brača, Trebinje; Galijatović Hifzija, trgovec, Trebinje.

Dunavska banovina: Kirilović Izidor, Kula; Kramer T. T., lastnik tvornice Kramer Aranko, Beždan; Mirnić Bela, krojač, Subotica; Mukušan Solomon, St. Ečka (okružni sud Veliki Bečkerek); Nika Josif, drvar, Bačko Gradište; Remelsberger Gerhard, trgovec, Vršač; Tatarski Žarko, trgovec, Novi Sad; Vener Georg, lastnik firme »Kontakt«, tehnično in elektrotehnično podjetje, Veliki Bečkerek.

Vardarska banovina: Todorović Čeda, krojač, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Obadal Josef, krojač, Beograd; »Prva Srpsko-Češka« fabrika zrcal in delavnica za obdelovanje stekla Josif Splihal i Oskar Jarolimek, Beograd; Svirčević Čedomir st., trgovec narejenih oblek, Pančevo.

Opomba: Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovljeni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.

* Podatke za Dravsko banovino smo že objavili in zato jih tu ne ponavljamo.

** Opomba: Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v našem tajništvu.

ZBOLJŠANJE ANGLEŠKE ZUNANJE TRGOVINE

Angleško trgovinsko ministrstvo je objavilo nove podatke o angleški zunanji trgovini. Izvoz se je v oktobru povečal za 4 milijone 211.483 funtov. Tri četrtine tega izvoza so tvorili fabrikati in polfabrikati. Uvoz teh pa se je v primeri z lanskim znižal za nad 13 in pol milijonov funtov. Uvoz v oktobru je znašal 60,8, izvoz pa 30,4 milijonov funtov. V preteklih desetih mesecih je britanski uvoz padel za 121, izvoz pa 23,7 milijonov funtov. V prvih 10 mesecih t. l. je bila angleška trgovinska bilanca pasivna za 237 milijonov, za 86 milijonov manj ko v letu 1931.

Denarstvo

VALUTNE TEŽKOČE ITALIJE

Pariški »L'Information« piše:

Zadnjih štirinajst mesecev se je morala Italija boriti z velikimi težkočami v svoji valutni politiki. Vsled skrajne energije, ki odlikuje fašistični režim, pa se ji je posrečilo, da je ohranila stabilnost valute tudi po padcu angleške funta, ki je oslabil položaj lire (padla je za L 10%). Italijanska narodna banka je postrila politiko deflacije. Poleg tega je takoj po padcu funta italijanski finančni minister uvedel strogo kontrolo nad plačilnim prometom s tujino in s primernimi ukrepi v devizni politiki preprečil špekulacijo na škodo lire. Na nasvet gospodarstvenikov in finančnikov je začetkom leta novi finančni minister ublažil politiko rigorozne deflacije svojega predhodnika. Zlasti se je trudil, da doseže znižanje obrestne mere in da osvobodi kredite, ki so bili imobilizirani v domači industriji. Pri tem je ostala lira čvrsta, čeprav so nekatere okoliščine zelo neugodno vplivale na ohranitev njene stabilnosti. Tako je devizna podloga Narodne banke padla od 2.104 na 1.396 milijonov lir v teku prvih devetih mesecev tega leta. Še bolj neugodne posledice so mogle nastati iz velikega državnega deficita, ki je znašal v proračunskem letu 1931 1.300 milijonov lir in ki se je dvignil v prvem četrtletju proračunskega leta 1932/33 na 351 milijonov lir. Povečanje davkov ni rodilo pričakovanih rezultatov. Italijanski narod mora letno plačati že okoli 30 milijard lir davščin, njegov dohodek pa se je znižal za polovico v primeri z letom 1925. Edina rešitev iz vseh teh težav bi bila v novem posojilu, ki bi pa na drugi strani le povečalo že itak veliki državni dolg in že itak težko obrestno službo, da bi bilo posojilo le sredstvo za trenutno ublažitev težkoč.

Tečaj penga se je na mednarodnem trgu po 8. novembru utrdil in je na curiški borzi celo porastel za 3% na 69. Dvig tečaja penga spravljajo v zvezo z moratorijem, ki so ga dovolili angleški upniki za madjarske kratkoročne dolgeve ter z dovoljenjem, da bodo te mogli plačati Madjari z izvozom določenih predmetov.

Blagajniške bone v višini 1-5 do 2-5 milijarde mark je izdala nemška vlada, da olajša davkoplačevalcem plačevanje davkov. Emisijski tečaj teh bonov bo 90, obrestna mera 4%, državne banke pa jih bodo lombardirale do 75% njih nominalne vrednosti.

Bankovci — mišje gnezdo. Kako kratkovidni in trmoglavci so ljudje s pridrževanjem in skrivanjem denarja, se je prejšnje dni prav drastično pokazalo v kamniški okolici. Tam živita zakonska mož in žena. Mož je bil mnenja, da mora denar v promet, žena pa — zaupajoča nikomur nič, razen zlohotnim govoricam — je poiskala pri kozolecu skrit kotiček in skrila v slamo šop bankovcev po Din 100— in Din 10— v skupni vrednosti blizu Din 1000—. Ko

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Vpisala se je nastopna firma:

Sedež: Celje.

Besedilo: Blaž Sodin & drug.

Obratni predmet: Stavbeno in pohištveno strojno mizarstvo.

Družbena oblika: Javna družba od 1. oktobra 1932.

Družabniki: Sodin Blaž, industrijalec v Celju, in Mihalič Josip, mizarški mojster v Celju.

Za namestovanje upravičen in firmo podpisuje družabnik Sodin Blaž sam.

Okrožno sodišče v Celju, odd. II., dne 2. novembra 1932.

Firm. 366/32 — Rg A III 157/2.

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 17. septembra 1932.

Besedilo: Čadež & Komp. družba z o. z.

Obratni predmet: Trgovina s tehničnimi potrebščinami vsake vrste, potrebščinami za mline in žage in zadevnimi stroji. Trgovina s tiskovinami. Trgovina s čevlji in čevlarskimi potrebščinami.

Visokost osnovne in vplačane glavnice: 5000 Din.

Poslovodja: Gale Vilko, tiskarnar in hišni posestnik v Rožni dolini, cesta V/36.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 16. septembra 1932.

Firm. 778/32 — Rg C V 89/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 4. oktobra 1932.

Besedilo: Nogatice »Bemerge«, družba z omejeno zavezo v Ljubljani.

Izbrise se poslovodja Böhmewald Henrik, vpiše pa poslovodja Friškovič Gabrijele, trgov. uslužbenka v Ljubljani, Bežigrad XII/4.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, dne 30. septembra 1932.

Firm. 806 — Rg CV 85/2.

Sedež: Ljubljana.

Dan vpisa: 4. oktobra 1932.

Besedilo: G. Giulini, družba z o. z.

Izbrise se poslovodja dr. Müller Maks, vpiše pa poslovodja baron Kurt von Salmuth, Mannheim, Werderstrasse 38 (Nemčija).

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, dne 30. septembra 1932.

Firm. 792 — Rg C I 33/129.

Sedež podružnice: Maribor.

Sedež glavnega zavoda: Ljubljana.

Besedilo: »Salus« d. d.

Izbrise se zaradi izstopa član upravnega sveta Mr. Ph. Mavec Ciril.

Okrožno kot trgovinsko sodišče

v Mariboru, odd. III.,

dne 27. oktobra 1932.

Firm. 944/32. — B II 22.

Izbrisa se je nastopna firma:

Sedež: Metlika.

Ime firme in obratni predmet: Franc Gustin, trgovina z mešanim blagom in točnje opojnih pijač.

Lastnik firme: Gustin Milan, trgovec v Metliki št. 84, samoinetnik tvrdke. Zbog opusta te trgovske obrti in ker se je preselil imetnik kot drogerist v Ljubljani, Staničeva ulica št. 6, Bežigrad.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Novem mestu, odd. II., dne 8. novembra 1932.

Firm. 135/32 — Pos. 42/8.

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisala se je Čebelarska zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani, r. z. z o. z. Zadruga posreduje tudi pri prodaji in nakupu čebelarskih proizvodov in potrebščin svojih članov.

Dobava prodaja

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg svinjske masti in 600 kg kave.

Direkcija državne železarne Vares-Majdan sprejema do 30. novembra t. l. ponudbe glede dobave 20.000 kg grafita.

Direkcija držav. rudnika Kreka sprejema do 2. decembra t. l. ponudbe glede dobave 150 kg pocinkanih jeklenih vrvi in 120 m jermen iz usnja.

Direkcija držav. rudnika Zenica sprejema do 6. decembra t. l. ponudbe glede dobave 470 m električnega kabla ter glede dobave 500 m bakrene žice.

Komanda pomorskega zrakoplovstva v Divuljah sprejema do 9. decembra t. l. ponudbe glede dobave orodja za kleparske in mizarске delavnice.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 29. novembra t. l. ponudbe glede dobave 400 kg katranskega laka in 400 kg sive barve ter glede dobave 1 bencinskega agregata za električno varenje; do 1. decembra t. l. glede dobave 500 m podzem. svinčene armiranega kabla, 3500 m žice in 2 trofaznih motorjev; do 2. decembra t. l. glede dobave 90 m belega amerikanca, 12 vreten sukanca in 240 m bombaževе vrvice; do 5. decembra t. l. glede dobave 100 košar za premog, 900 komadov igel za jadra, 40 kg loja, 260 škatelj kristal paste za čiščenje optičnih instrumentov, 150 kg stearinskih sveč in 480 škatelj vžigalic; do 6. decembra t. l. pa glede dobave raznega kovinskega materijala (vijaki, matice, žebliji, zakovice itd.).

Komanda mornarice Zemun sprejema do 5. decembra t. l. ponudbe glede dobave lesa.

Dne 12. decembra t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu licitacija glede dobave raznega maziva (strojna olja, nafta, petrolej, bencin, konzistentna mast itd.).

Dne 22. decembra t. l. se bo vršila pri Komandi pomorskega arzenala v Tivtu ofertna licitacija glede dobave ognjegasnega avtomobila s sesaljško in ognjegasnim orodjem.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobava riža. Dne 26. novembra t. l. se bo vršila pri komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 60.762 kg riža. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Oddaja kolodvorske restavracije v Novem mestu v zakup. Dne 18. novembra 1932 se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani licitacija glede oddaje zakupa restavracije na postaji Novo mesto. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Pri intendanturi komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 17. novembra t. l. ofertna licitacija glede dobave raznih živil (čebula, makaroni, sladkor, poper, leča, olje itd.), ter dne 19. novembra t. l. glede dobave svinjske masti.

Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 17. novembra t. l. ponudbe glede dobave pralnega mila in svinjske masti.

Direkcija državnih železnic (mašinsko odeljenje) v Ljubljani sprejema do 18. novembra t. l. ponudbe za dobavo bakra ter do 23. novembra t. l. za dobavo tiskovin (blokov).

Direkcija državne železarne Vares-Majdan sprejema do 23. novembra t. l. ponudbe glede dobave medenega žičnega pletiva.

Pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu se bo vršila dne 26. novembra t. l. ofertna licitacija glede dobave konjaka ter čistega in denaturiranega špirita, dne 29. novembra t. l. pa glede dobave lanenih rjuh in vreč za bolniško perilo.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. novembra t. l. ponudbe glede dobave mešanega bencina, do 28. novembra t. l. pa glede dobave žične vrvi ter strokovnih časopisov za leto 1933. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 28. novembra t. l. ponudbe glede dobave raznih kemikalij in tehničnih potrebščin ter pirometra.

Prodaja železnih vagonet za poljske (industrijske) železnice se bo vršila dne 21. novembra t. l. na postaji Apatin-Fabrika potom javne licitacije.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. — Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

CENA LANU RASTE

V avgustu in septembru se je začelo živahnejše povpraševanje po lanu in konoplji, vsled česar od takrat cena lanu stalno raste. Ni pa to povzročila spekulacija, temveč nenadno oživljenje trgovine platnenega blaga v avgustu in septembru, da so fabrike skoraj čisto izčrpale svojo zalogo na sirovinah. Ker se je posejalo v Evropi lanu za eno četrtino manj, je bilo na trgu malo blaga kljub dobri letini. Rusi, ki so med največjimi producenti lanu, so uporabili ugodno priliko in prišli na trg s svojim blagom preje, ko običajno. Trenuten položaj na trgu lanu je mnogo ugodnejši, kakor se je pričakovalo in predilnice so bile prisiljene sprejeti zahteve ruskega sindikata lanu. Dočim je bila navadno v tem času kupčija z lanom zelo mlačna, so Rusi dosedaj prodali v Evropo že 20.000 ton lanu. Tudi latiški monopolski urad je sklenil več kupčij na podlagi zvišanih cen. Sploh se je cena lanu dvignila na vseh trgih za 5 do 8 odstotkov.

KLJUČARJE vseh vrst fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

KLJUČARNA ST. DEU LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Iržna poročila

IZVOZ PURANOV SE JE ZAČEL

V hrvatskem Zagorju se je pričel izvoz puranov, ki se v začetku sezone izvažajo v Avstrijo, Nemčijo, Švico in Italijo, kasneje pa v velikem številu tudi na Anglesko. Zadnji tedenski sejem v Zlataru je bil sploh v znamenju izvoza puranov. Cene so porastle in so se purani plačevali po 9 Din od kg, purice pa so bile po 45 do 50 Din. Večina purmanov je bila kupljena za Švico in Italijo. Verjetno je, da bodo cene še narastle. Ostala perutnina se je prodajala po teh cenah: race po 9 do 13, gosi po 25 do 35, kockle po 10 do 15 kos, piške pa po 15 do 20 Din par.

Tudi na svinjskem trgu se je položaj izboljšal. Na trg je bilo postavljenih 173 svinj, od katerih so večji del prodali v Avstrijo. Svinje so prodajali po 4—7, persutarice po 5:50—8 Din za kg žive teže, puiške po 100 do 140.

Cena drugih pridelkov je bila: Mleko na debelo po 0:75 Din, na drobno za Zagreb po 1—1:50, surovo maslo po 12, jajca po 0:90 do 1 Din, jabolka po 1—2 Din za kg. Opaža se, da je kupčija na sejnih, ki je bila še pred kratkim zelo mlačna, v zadnjem času oživela.

V Dalmaciji cena vinu narasla

V okolici Zlosela in Vodice je v zadnjem času močno povpraševanje po belem vinu in se je zato cena dvignila na 200 do 220 dinarjev za hl. Vinogradarji upajo, da bo cena še narasla.

Mariborski živinski trg. Prignanih je bilo 13 konjev, 9 bikov, 119 volov, 422 krav in 8 telet; skupaj 571 komadov. — Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 8. novembra t. l. so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3:50 do 4, poldebili voli 2:50 do 3:25, plemenski voli 2:25 do 2:50, biki za klanje 2:25 do 3, klavne krave debele 2 do 3, plemenske krave 1:75 do 2:25, krave za klobasarje 1 do 1:25, molzne krave 1:75 do 2:25, breje krave 1:75 do 2:25, mlada živina 2:75 do 4, teleta za 1 kg žive teže od Din 5— do 6—. — Prodanih je bilo 263 komadov. — Mesne cene: Volovski meso I. vrste 1 kg Din 10 do 12, II. 6 do 8, meso od bikov, krav, telic 4 do 5, telečje meso I. vrste 12 do 14, II. 8 do 10, svinjsko meso sveže 1 kg Din 10 do 14.

Mariborski svinjski trg. Na svinjski sejem dne 11. novembra 1932 je bilo pripeljanih 209 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 75 do 85, 7—9 tednov stari 120—150, 3—4 meseca stari 180—250, 5—7 mesecev stari 350—400, 8—10 mesecev stari 450—550, 1 leto stari 750—900, 1 kg žive teže 6:50—7, mrtve teže 9—10:50. Prodanih je bilo 126 svinj.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Torek, dne 15. novembra: Zločin in kazn.

Red A.

Sreda, dne 16. novembra: Marij. Red B.

Četrtek, dne 17. novembra: ob 15. Celjski grofje. Dijaška perdstava. Izven. Znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Torek, dne 15. novembra: Fra Diavolo.

Red C.

Sreda, dne 16. novembra: Erika. Red Sreda.

Četrtek, dne 17. novembra: Turandot. — Red D.

Mariborsko gledališče.

Začetek ob 20.

Torek, dne 15. novembra: Celjski grofje.

Red A.

Sreda, dne 16. novembra: Zaprt.

Četrtek, dne 17. novembra: Gospa ministorvka. Red B.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Na malo

Na veliko

Ustanovljeno 1839

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČEVA 23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur